

Sygn. akt VI Gz 142/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jerzy P. Naworski (spr.)

Sędziowie: SO Zbigniew Krepski, SO Joanna Rusińska

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2016 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w T.

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 17 lipca 2015 r., sygn. akt V GC 1200/13

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie

Jerzy P. Naworski

Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy odrzucił apelację pozwanego od swojego wyroku z dnia 06 marca 2015 r. wskazując, że zarządzeniem z dnia 05 maja 2015 r. pełnomocnik pozwanego został wezwany do uzupełnienia braków formalnych apelacji i do uiszczenia opłaty od apelacji. Pozwany osobiście uzupełnił braki formalne apelacji i wniósł o zwolnienie od opłaty. Przewodniczący zarządził zwrot wniosku o zwolnienie od kosztów; tym samym wniosek nie wywołał żadnych skutków, a więc nie przerwał terminu do uiszczenia opłaty od apelacji, który rozpoczął bieg od dnia 19 maja 2015 r. Ponieważ termin do uiszczenia opłaty upłynął w dniu 26 maja 2015 r. apelacja została odrzucona na podstawie art. 370 k.p.c. (k. 275-275, s. 2).

W zażaleniu na to postanowienie pozwany wniósł o jego uchylenie oraz o uchylenie zarządzenia z dnia 17 lipca 2015 r. w przedmiocie jego wniosku o zwolnienie od kosztów. Skarżący zarzucił orzeczeniom naruszenie:

1) art. 102 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U z 2016 r., poz. 623, dalej jako u.k.s.) przez jego błędną wykładnię i zastosowanie, tj. przyjęcie, że wniosek o zwolnienie od kosztów złożony przez stronę działającą osobiście, pomimo ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika, do którego nie dołączono oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, podlega zwrotowi bez wzywania do uzupełnienia braku formalnego w tym zakresie,

2) art. 370 i art. 130 § 2 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że apelacja strony nie została opłacona pomimo wezwania sądu, z błędnym powołaniem się na brak skutków prawnych wynikających z wniesionego przez stronę wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 279-281).

Powód nie udzielił odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 102 ust. 2 u.k.s., do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone, sporządzone według określonego wzoru, oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wnioskodawcy; jeżeli oświadczenie nie zostało złożone stosuje się art. 130 k.p.c. Jednakże, w myśl art. 102 ust. 4 u.k.s., wniosek o zwolnienie od kosztów strony reprezentowanej przez adwokata złożony bez dołączenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący zwraca bez wzywania o uzupełnienie braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów.

W rozpoznawanej sprawie pozwany reprezentowany przez adwokata złożył osobiście wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji (k. 268).

W pierwszej kolejności konieczne jest zajęcie stanowiska w kwestii wykładni art. 102 ust. 4 u.k.s.

Wbrew stanowisku skarżącego, zarzut błędnej wykładni tego przepisu jest chybiony. Przepis ten, inaczej niż np. art. 112 ust. 3 u.k.s., stanowi *expressis verbis* o „stronie reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego”, a nie o złożeniu przez tych pełnomocników wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Tym samym nie zasługuje na poparcie, jako *contra legem*, powołane przez skarżącego postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2010 r. (IV CZ 27/08, Lex nr 646359), zgodnie z którym określony w tym przepisie rygor zwrotu wniosku bez wzywania do uzupełnienia jego braków nie znajduje zastosowania w sytuacji, gdy strona reprezentowana w sprawie przez adwokata lub radcę prawnego składa wniosek osobiście. Nietrafny jest zatem zarzut naruszenia art. 130 § 2 k.p.c.

Nie przesądza to jednak o bezzasadności zażalenia. Należy mieć bowiem na uwadze uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2014 r. (III CZP 133/13, OSNC 2010 r., nr 1, poz. 4) wymagającą, w razie zwrotu na podstawie art. 102 ust. 4 u.k.s. wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zgłoszonego po wezwaniu do uiszczenia opłaty od sprzeciwu od wyroku zaocznego, aby przewodniczący wezwał ponownie do opłacenia sprzeciwu na podstawie art. 130 § 1 k.p.c.

O ile, z uwagi na regulacje zawarte w art. 112 ust. 3 u.k.s., można mieć wątpliwości co do poprawności tego orzeczenia w razie złożenia wniosku przez profesjonalnego pełnomocnika, o tyle nie budzi ono zastrzeżeń w sytuacji, w której wniosek o zwolnienie od kosztów strona złożyła osobiście. W takim przypadku przewodniczący powinien ponownie wezwać pozwanego do uiszczenia kosztów opłaty od apelacji, a ponieważ *in concreto* tego nie uczynił trafny jest zarzut naruszenia art. 370 k.p.c.

Z tych względów zażalenie jest zasadne, co powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

Jerzy P. Naworski

Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)